

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

แผนงาน	บูรณาการพัฒนาระบบและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
กิจกรรมหลัก	พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
กิจกรรมย่อย	โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑ เป้าหมาย

- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก. : ศูนย์หลัก กษ.) จำนวน 882 ศูนย์
- ศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ : ศพก.เครือข่าย (ด้านปศุสัตว์)

2.1	ปีงบประมาณ พ.ศ.2561	จำนวน	882	ศูนย์
2.2	ปีงบประมาณ พ.ศ.2562	จำนวน	882	ศูนย์
2.3	ปีงบประมาณ พ.ศ.2563	จำนวน	882	ศูนย์
3.	เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์	จำนวน	8,820	ราย
4.	เจ้าของศูนย์เครือข่าย ศพก. (ด้านปศุสัตว์)	จำนวน	2,646	ราย

๒ กิจกรรมดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 1 การเชื่อมโยงเครือข่าย ศพก.

1.1	ปรับปรุงฐานเรียนรู้ ศพก. (ศูนย์หลัก กษ.)	จำนวน	882	ศูนย์
1.2	พัฒนาศักยภาพศูนย์เครือข่าย ศพก. (ด้านปศุสัตว์) ระดับอำเภอ	จำนวน	882	ศูนย์
1.3	พัฒนาศักยภาพศูนย์เครือข่าย ศพก. (ด้านปศุสัตว์) ระดับจังหวัด	จำนวน	77	ศูนย์
1.4	พัฒนาศักยภาพศูนย์เครือข่าย ศพก. (ด้านปศุสัตว์) ระดับเขต	จำนวน	9	ศูนย์

กิจกรรมที่ 2 สนับสนุนการให้บริการ เครือข่าย ศพก. (ด้านปศุสัตว์)

2.1	จัดทำเอกสารและสนับสนุนทางวิชาการด้านปศุสัตว์ศูนย์เครือข่าย ศพก. (ด้านปศุสัตว์)	จำนวน	2,646	ศูนย์
2.2	ติดตาม นิเทศ ประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน			

กิจกรรมที่ 3 พัฒนาเกษตรกร

3.1	หลักสูตร การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเทคนิคการเลี้ยงปศุสัตว์	จำนวน	8,820	ราย
3.2	รวมพลคน ศพก. เครือข่าย (ด้านปศุสัตว์)	จำนวน	2,646	ราย

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

◎ หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนที่เกิดจากปัญหาชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนการยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ ในลักษณะของเกษตรกรสอนเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิตสินค้าที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และมีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งยังเป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตรต่างๆ กับเกษตรกร อีกทั้งยังใช้เป็นจุดนัดพบในการพบปะพูดคุยของเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง

กรมปศุสัตว์ จึงได้จัดตั้งศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ : ศพก. เครือข่าย (ด้านปศุสัตว์) เพื่อให้เป็นเครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อขยายเป็นเครือข่ายในการให้ความรู้และให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านปศุสัตว์

◎ วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการและการตลาดผลผลิตด้านปศุสัตว์ในชุมชนแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่
2. เพื่อเป็นต้นแบบในการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพและให้บริการเผยแพร่ข้อมูลและข่าวสารด้านการปศุสัตว์

◎ พื้นที่ดำเนินการ

จำนวน 77 จังหวัด รวม 882 อำเภอทั่วประเทศ

◎ เป้าหมาย

1. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก. : ศูนย์หลัก กษ.) จำนวน 882 ศูนย์
2. ศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ : ศพก.เครือข่าย (ด้านปศุสัตว์)

2.1 ปีงบประมาณ พ.ศ.2561 จำนวน 882 ศูนย์

2.2 ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 จำนวน 882 ศูนย์

2.3 ปีงบประมาณ พ.ศ.2563 จำนวน 882 ศูนย์

3. เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ จำนวน 8,820 ราย

4. เจ้าของศูนย์เครือข่าย ศพก. (ด้านปศุสัตว์) จำนวน 2,646 ราย

๑๑ นิยามศัพท์

นิยามศัพท์ที่ใช้อธิบายความหมายของคำ เป็นเพียงคำอธิบายเบื้องต้นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้เท่านั้น มิได้หมายความถึงการอธิบายความหมายโดยทั่วไป

1. **ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก. : ศูนย์หลักของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)** หมายถึง สถานที่ของเกษตรกรต้นแบบที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับชุมชน และเป็นศูนย์กลางการบริการ และแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ กับเกษตรกรในชุมชน ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. **สินค้าเกษตร** หมายถึง ผลผลิตทางการเกษตร และผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปสินค้าเกษตร
3. **คณะกรรมการ ศพก.** หมายถึง คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอในพื้นที่จังหวัด และระดับเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
4. **คณะกรรมการเครือข่าย ศพก.** หมายถึง คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร ซึ่งมาจากประธานกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอของแต่ละจังหวัด และเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
5. **คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต** หมายถึง คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับเขต ซึ่งมาจากประธานกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัดและกรุงเทพมหานครของแต่ละเขตของกรมส่งเสริมการเกษตร
6. **คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับประเทศ** หมายถึง คณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับประเทศ ซึ่งมาจากประธานกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับเขตของกรมส่งเสริมการเกษตร
7. **ศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ : ศพก.เครือข่าย (ด้านปศุสัตว์)** หมายถึง ศูนย์เรียนรู้หรือจุดเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรด้านต่างๆ ของเกษตรกรที่ดำเนินงานจนประสบความสำเร็จและ/หรือมีผลการดำเนินงานที่เป็นประจักษ์และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก. ในอำเภอหรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร **และต้องเป็นศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงสัตว์ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมปศุสัตว์และอยู่ในระบบการขึ้นทะเบียนของกรมส่งเสริมการเกษตร**
8. **เกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์** หมายถึง เกษตรกรที่สนใจเลี้ยงปศุสัตว์ หรือเลี้ยงปศุสัตว์อยู่แล้ว
9. **ศูนย์เครือข่าย ศพก. (ด้านปศุสัตว์)** หมายถึง ศูนย์เรียนรู้หรือจุดเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ด้านปศุสัตว์ ในอำเภอหรือเขตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ระดับ ประกอบด้วย ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับเขต
10. **เกษตรกรวิทยากรด้านปศุสัตว์** หมายถึง เกษตรกรเจ้าของศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ จำนวน 882 ศูนย์ ดีเด่นระดับจังหวัด ที่ผ่านการคัดเลือกจากเจ้าหน้าที่
11. **เกษตรกรผู้นำด้านปศุสัตว์** หมายถึง เกษตรกรที่ผ่านการคัดเลือกให้เป็นผู้นำด้านปศุสัตว์จากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์เขต

๑๒ หน่วยงานดำเนินการ

1. **กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์** มีหน้าที่ จัดทำโครงการเพื่อเสนอขอรับงบประมาณ แผนการดำเนินงาน จัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน ชี้แจงแผนการดำเนินงานและหรือจัดฝึกอบรมเกษตรกรผู้นำด้านปศุสัตว์ สรุปรายภาพรวมผลการดำเนินงานโครงการเพื่อรายงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. **กองแผนงาน** มีหน้าที่ ควบคุม กำกับ ติดตาม การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนการเชื่อมโยง แผนงาน/โครงการ งบประมาณ กับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนย่อยภายใต้แผนแม่บท และ แผนการปฏิรูปประเทศ กับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และประเมินผลสัมฤทธิ์ของ โครงการ

3. **กองคลัง** มีหน้าที่ โอนจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน ควบคุม กำกับ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติงบประมาณ

4. **สำนักงานปลัดกระทรวง** มีหน้าที่ ชี้แจงรายละเอียดของแผนการดำเนินงานแก่เจ้าหน้าที่สำนักงาน ปลัดกระทรวง/อำเภอ ติดตามให้คำแนะนำ ประเมินความพร้อมและคุณภาพศูนย์เรียนรู้ฯ คัดเลือกศูนย์ เครือข่าย ศพก. (ด้านปลัดกระทรวง) ดีเด่นระดับเขต และจัดทำวิทัศน์ รายงานผลการดำเนินงานให้กรมปลัดกระทรวง และ รายงานผลในระบบบริหารการปฏิบัติงาน (e-Operation) ของกองแผนงาน

5. **สำนักงานปลัดกระทรวง** มีหน้าที่ สืบหาความพร้อมและความต้องการด้านปลัดกระทรวงของเกษตรกร เครือข่าย ชี้แจงรายละเอียดของแผนการดำเนินงานแก่เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงอำเภอ จัดฝึกอบรม สนับสนุนองค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมด้านปลัดกระทรวงแก่เกษตรกร วิเคราะห์ศักยภาพและสนับสนุน ปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรเครือข่ายที่แจ้งความประสงค์ตามเมนูทางเลือกอาชีพด้านปลัดกระทรวง คัดเลือกศูนย์ เครือข่าย ศพก. (ด้านปลัดกระทรวง) ดีเด่นระดับจังหวัด ติดตาม ให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหา รายงานผลการดำเนินงาน ประจำเดือนให้กรมปลัดกระทรวง และรายงานผลในระบบบริหารการปฏิบัติงาน (e-Operation) ของกองแผนงาน

6. **สำนักงานปลัดกระทรวงอำเภอ** มีหน้าที่ สืบหาความพร้อมและความต้องการด้านปลัดกระทรวงของเกษตรกร เครือข่าย สนับสนุนองค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมด้านปลัดกระทรวงแก่เกษตรกร วิเคราะห์ศักยภาพและ สนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรต้นแบบที่แจ้งความประสงค์ตามเมนูทางเลือกอาชีพด้านปลัดกระทรวง ร่วมกับ สำนักงานปลัดกระทรวงจังหวัด ติดตาม ให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาและรายงานผลการดำเนินงานประจำเดือน

การติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงาน

1 **กองส่งเสริมและพัฒนาการปลัดกระทรวง** กำหนดรูปแบบการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือน เสนอให้ การประเมินผลและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการฯ ติดตามผลการดำเนินงานภาพรวม

2 **กองแผนงาน** ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

3 **สำนักงานปลัดกระทรวงเขต สำนักงานปลัดกระทรวงจังหวัด และสำนักงานปลัดกระทรวงอำเภอ** ติดตาม ประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 1) บันทึกข้อมูลรายละเอียดของศูนย์เครือข่ายฯ ตามแบบฟอร์ม
- 2) จัดทำข้อมูลผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- 3) ประเมินศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้าน ปลัดกระทรวง ตามแบบฟอร์ม
- 4) จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อกระบวนการจัดการฝึกอบรม
- 5) สรุปและรายงานผลการดำเนินงานให้กรมปลัดกระทรวง และรายงานผลการดำเนินงาน ประจำเดือนในระบบบริหารการปฏิบัติงาน (e-Operation) ของกองแผนงาน